

S VÅRT SVARTÅDALEN

Nyhetsbrev för dig som bor i Svartå dalen. Ges ut av Svartådalens Bygdeutveckling • www.svartadalen.se • november 2024

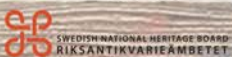
PÅ GÅNG I SVARTÅDALEN

Julmarknad
på Västerfärnebo Gammelgård
lördag 30 november kl 11.00-15.00.

**Försäljning av hantverk, honung, delikatesser
och mycket mera. Julfika och varmkorv serveras.
Loppis är öppet. Tomten kommer kl 14.00.
Välkomna!**

Västerfärnebo Hembygdsförening

 Länsstyrelsen Västmanlands län SALA KOMMUN

VÄSTERFÄRNEBO HEMBYGDSFÖRENING

Västerfärnebo Hembygdsföreningen har haft en händelserik säsong med nationaldagsfirande som inledning och höstmarknad som senaste evenemang. Den marknaden drar verkligen folk. Det går ju inte att räkna exakt, men 600 - 800 besökare räknar vi med att det kom. Det märktes inte minst på parkeringen. Kön fram till pomologernas bord var lång. I år fanns det verkligen mycket äpplen att artbestämma. Knallarna var många och stod för ett varierande utbud, bl.a. många ätliga varor som alltid är lättsålda och populära. Vi hoppas att höstmarknaden kommer att bli ett återkommande inslag många år framöver.

Tack alla frivilliga som ställde upp med brödbakning, i serveringen och parkeringen m.m.

Nu ger vi oss ju inte i första hand. Snart är det dags för julmarknaden, som i år blir den 30:e november. Vi lovar en härlig julstämning med många "juliga" knallar, besök av jultomte, korv- och fikaförsäljning m.m. Tiden fram till jul har ju en tendens att bara rusa förbi, så snart är vi där.

Vi ses på marknaden!

Text: Birgitta Bäckström

Snart är det jul, och ännu ett år har passerat i Svartådalens. Ett år av återhämtning från 2023 års samlade katastrofer. Ett år då vi deltagit i Salas 400-årsfirande. Ett år då vi blickat mot framtiden, med stor tillförsikt.

Vår levande landsbygd har mycket att erbjuda, historiskt, nu och i framtiden. Det är landsbygden som är samhällets stabilisator. När olika skeenden påverkar samhället, det kan t ex vara ekonomiska svängningar, krig i omvärlden eller migration, går det inte lika snabbt på landsbygden. Här går livet vidare ungefär som vanligt. Det är den stora fördelen med att kommuner och stat sällan visar något verkligt intresse för oss: vi påverkas inte

lika mycket när saker inte går som det ska. Att vi dessutom är samhällets skafferier, mejeri och köttbod, utöver att det är landsbygden som tillhandahåller alla former av hållbar energiproduktion gör att vi har en viktig roll att fylla. Hoppas bara att "de andra" inte upptäcker det och börjar lägga sig i våra liv ytterligare!

I föreningen jobbar vi vidare med att bevara olika frågor som har med Svartådalens att göra. Som tidigare är vi engagerade i hur förskolefrågan i Salbohed utvecklas, och vi väntar ivrigt på att få sätta igång vårt platsutvecklingsprojekt. Vi tittar också på ett hållbarhetsprojekt, där framför allt energiförsörjning kommer att vara central.

För att vi ska veta vad som är viktigt för alla er som bor i Svartådalens får ni gärna fylla i vår ständiga enkät, som ni når via QR-koden här nedan.

Om ni har frågor, synpunkter eller annars vill prata om föreningen är ni som vanligt varmt välkomna att när som helst höra av er till mig tel: 070-574 66 83, email: johan.ostlund@giersbo.se.

God jul och ett Gott Nytt År!

Johan Östlund

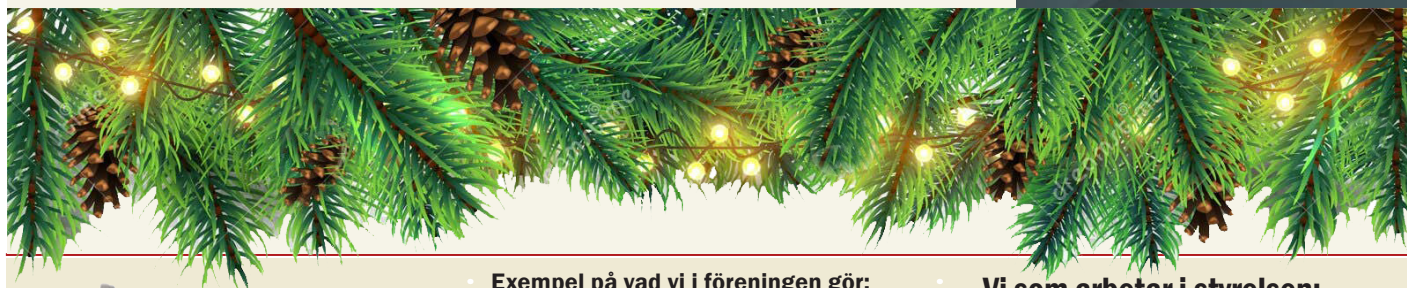
Ordförande i Svartådalens Bygdeutveckling

Vi som verkar i Svartådalens bygdeutveckling värnar om att arbeta med frågor som är till gagn för vår bygd.

För att kunna göra detta behöver vi ibland stanna upp och reflektera över vad som verkligen gagnar bygden. Läger vi vår tid på rätt saker? Driver vi de frågor som ni som bor i bygden anser vara viktigast? Och skiljer det sig mellan Svartådalens olika delområden? Vi är därav mycket tacksamma om Du vill ge oss feedback genom att svara på några frågor - Du når dessa via QR-koden. Varje svar är en värdefull återkoppling och kommer att beaktas!

Vilka frågor brinner du för i vår landsbygd?

Svartådalens Bygdeutveckling är en ekonomisk förening som arbetar för att hålla vår bygd levande. Svartådalens innefattar Västerfärnebo och Fläckebo socknar samt omgivande områden.

Föreningen startades med målet att se till att bygden har tillgång till bra service, verka för att hålla skolor levande och arbeta för att samarbetet mellan markägare, boende, föreningar och företag ökar. Vårt huvudmål är att vår bygd alltid ska vara levande och attraktiv att bo i och besöka.

Exempel på vad vi i föreningen gör:

- Tar hand om skötsel av leder för vandring, cykling, kanot och Paradisbadet.
- Driver utvecklingsarbete och lyfter fram frågor som är viktiga idag och för framtiden till kommunala politiker, som bredband, skola, boende, energi, postservice och samhällsservice.
- Driver webbplatsen: svartadalen.se samt Facebooksidorna: "Svartådalens", "Vi i Svartådalens" och "Svartådalens Natur och Kulturcenter".
- Driver Svartådalens Besökscenter med information om bygden, samhälls- och turistinformation.
- Arbetar med utveckling av Svartådalens Natur- och Kulturcenter och Svartådalens Friluftsområde.

Tillsammans håller vi landsbygden levande, kontakta oss gärna med förslag som kan göra bygden bättre!
Mejl: info@svartadalen.se

Vi som arbetar i styrelsen:

Johan Östlund, ordförande
070-574 66 83

Johan Eklöf
vice ordförande 070-270 66 59

Ingmar Wistrand Martinsson,
sekreterare 076-806 42 80

Ledamöter:

Maria Ekdahl
Kjell Eklund
Johan Eklöf
Leo Valentine
Jenny Westerback
Lennart Westerdahl
Sara Westerdahl

Kontakta oss gärna om det är något du undrar eller har synpunkter på.
mejla till: styrelsen@svartadalen.se

Bankgiro: 5399-2731
Swish: 123 608 34 48

BESÖKSCENTRUM

I centrala Västerfärnebo, nära invid skolan och kyrkan, ligger Svartådalens Natur- och Kulturcenter. En trevlig och handikappvänlig enplansbyggnad med tillhörande fri parkering och välfungerande WIFI.

I byggnaden finns toaletter och en liten köksdel där man kan brygga kaffe och förvara sin lunch. Utanför, i trädgården, finns bord uppställda.

Idag huserar byggnaden tre olika utställningsteman (Djuren och naturen, Kulturen och historien samt I brandens spår), turistinformation och en forskarsal med historiskt material från bygden. Det finns även en fin konferenssal och några kontorsrum. Ibland hyrs byggnaden ut till olika event eller tjänar som samlingslokal för bl.a. vår förening. Men mestadels står byggnaden tom.

En fundering är vad du som medlem ser för möjligheter att nyttja byggnaden mer effektivt – så att den kommer vår bygd och föreningens medlemmar till gagn i högre grad än idag?

Kanske en coworking yta som bjuder in föreningens medlemmar att mot en liten kostnad sitta i lokalen och jobba? Arbete varvat med gemensamma fikastunder eller möten med andra bygdebor. Eller måhända en bokningsbar yta för mindre konferenser och arbetsplatsträffar? Där gästerna ges möjlighet att förkovra sig via utställningar om vårbygd.

Vi tar tacksamt emot dina tankar – med övertygelsen att det är vi som bor i bygden som tillsammans får vår bygd att bli till just den bygd vi vill ha!

Text: Maria Carlsäter Ekdahl

Västerfärnebo AIF

Västerfärnebo AIF 2024

Året har varit både upp och ner, både motgångar och medgångar och en del roligheter för föreningen.

Klubbens Herrlag åkte ur division 4 efter ett jobbigt år, chansen att klara sig kvar i serien fanns dock ända in i sista omgången efter några bra matcher i slutet av säsongen. Inför och under året så tappade vi väldigt många spelare av olika anledningar. Men de som var kvar och spelade hela året gjorde sitt bästa, allt från juniorer, seniorer samt veteraner.

På ungdomssidan har P12-laget gjort en väldigt bra säsong med bra spel både i

serie och på Fotbollens dag, laget tar steg framåt hela tiden och spelar väldigt fin fotboll, nästa år flyttar de antagligen upp på 9-manna. De deltog även på Julcupen i Sala i vintras.

Mix 14-16 har spelat seriespel för första gången samt deltog på Fotbollens dag och gjort det bra. I vintras deltog de på Julcupen i Sala och vann "Kompis priset", ett besök på Älgparken utanför Morgongåva, som de besökte i somras. Ett uppskattat besök av såväl barn som föräldrar.

Vi har även startat upp två nya lag sedan i vintras. Ett för barn födda 17-18 som har tränat en gång i veckan under vår, sommar och höst. Samt ett lag för barn födda 19-20 som körde igång inomhus i vintras som att sedan fortsätta ute på gräset på Svedbo när det blev grässäsong.

Helgen efter skolavslutningen i juni anordnade vi traditionsenligt Fotbollsskola på Svedbo, där deltog 51 barn uppdelade i 4 grupper som leddes av 9 st ledare, varav de flesta ungdomar. I köket jobbade 4 st föräldrar.

Sista lördagen i juli tog vi upp en gammal tradition på Svedboäng, dans till orkester på dansbanan. En uppskattad tillställning av alla som var där och väldigt bra uppslutning av funktionärer som gjorde evenemanget möjligt att genomföra.

Det är redan inbokat ny dans sista lördagen i Juli 2025, så skriv upp datumet i era kalendrar, vi hoppas på bra uppslutning av bygdens befolkning både på dansbanan och att som funktionärer.

Vi vill tacka alla

som ställt upp och hjälpt till på olika sätt i föreningen under året som varit med att sköta de fina planerna, jobba i kiosken, stå i entrén, sälja lotter samt grilla hamburgare under matcherna m m. Utan alla er som hjälper till på olika sätt skulle vi inte kunna bedriva vår verksamhet i föreningen.

Till 2025 hoppas vi på att få välkomna nya medlemmar, spelare, ledare, besökare samt frivilliga som vill hjälpa till i vår förening.

Tack för i år och på återseende på Svedboäng 2025.

Västerfärnebo AIF genom styrelsen.

Livslång erfarenhet av hästar resulterar i genomtänkta ridsportprodukter

Efter ett liv dedikerat till hästar och ridning har Jenny Ahlström, stallchef på verksamheten Lusitano Dream, grundat företaget Avanti, som producerar ridsportprodukter. Avantis första produkt är en ridhandske, som har markering för höger och vänster, och därför förbättrar ridupplevelsen för både rytteren och hästen. Ridhandsken förenklar dessutom för ridinstruktören.

"Som ridinstruktör vet jag vad som krävs för att ridningen ska bli en så bra upplevelse som möjligt för både häst och rytter", berättar Jenny. "Hjälperna, som vi kallar det på hästspråk, ska alltid vara mjuka men tydliga. I hjälperna ingår rytterens vikt-fördelning, andning, tygeltag och skänklar, samt hur rytteren använder dessa för att kommunicera med hästen. Varje gång jag ger en instruktion som gör rytteren osäker så påverkas alla hjälper, och därmed även hästen. Och något som är en vanlig källa till förvirring är att hålla ordning på höger och vänster."

Missförstånden kring höger och vänster har varit många, och även om de ofta leder till goda skratt kan de påverka ridningen negativt.

Jenny är en rytter i sadeln och en affärskvinna på marken. I syfte att förbättra ridupplevelsen startade hon företaget Avanti, och nu är den första produkten Avanti Smart Glove tillgänglig. Ridhandsken har ett "H" markerat för höger, samt ett "V" för vänster. Med en snabb blick kan rytteren hålla ordning på de olika riktningarna.

Den tydliga kommunikationen bidrar positivt till ökad prestation och självförtroende hos ekipagen, samt bättre förståelse och samarbete mellan rytter och häst. Även under ridpass då ingen ridinstruktör är med på banan ökar ridhandsken säkerheten. På ridbanor som delas av många rytter gäller högerregeln för att onödiga krokar ska undvikas.

Avanti är ett nylanserat företag som kombinerar funktionalitet med kvalitet. Jenny Ahlström driver redan framgångsrikt den omfattande verksamheten Lusitano Dream. På gården finns ett tjugotal lusitanohästar, och Jenny arbetar med, försäljning, kurser, utbildning samt beridning. Hon är aktiv som ridinstruktör, hovslagare, akupunktör och lymfmassör. Avanti Smart Glove är mönsterskyddad på många språk, och den första av många produkter som tas fram i samarbete med andra experter inom ridsport. För mer information, besök www.avantihorse.com.

En annorlunda berättarkväll

En sommarwarm åttonde september år 2024 hade Fläckebo hembygdsförening sin sedvanliga berättarkväll som inte blev som vanligt.

Klockslaget för sammankomsten blev tidigarelagt och extra aktiviteter hade lagts till. Då äppelskörden blev riklig i år skulle detta uppmärksammas.

Redan vid 14-tiden körde en minibuss på gårdsplan vid Gammelgården och en anordning liknande giljotin lastades ur, denna senare visade sig vara en hemmagjord äppelpress.

Fler bilar anlände till Gammelgården och starka fläckebo-flickor kom bärande på stora korgar fyllda med olika sorters äpplen. Äppelpressen togs genast i drift och dess höga ljud konkurrerade med öronbedövade skrik från tusentals flaxande gäss på Fläcksjön.

Det var flera generationer som hade samlats vid Gammelgården i åldrarna från 2 till 93 år och alla gjorde vad de tyckte var roligast. De minsta barnen lekte och rullade nerför grässlätten, de äldre barnen körde äppelpressaren nonstop, 65 plus satt vid bänkarna och generationen vuxna stekte äppelpannkakor vid grillen och bjöd alla på dem med olika sorter äppelmust. En äppelpaj i långpanna och en kastrull med vaniljsås hade ställts vid grillen för avsmakning.

Calle som hade konstruerat äppelpressen delade med sig av sina kunskaper för äppelmusttillverkning. Tips som att blanda sura äpplen med ingefära för bättre smak och att konservera musten i vattenbad i ugn för bättre hållbarhet kommer säkert till användning.

Efter denna del av programmet skulle berättandet komma i fokus. Uppdelningen av olika grupper bestod. Mellangenerationen hade tagit med sig rönnbär, fläderbär och färgglada blad så de satt kvar vid grillen och pysslade med höstdekorationer. De äldre damerna och herrarna satt vid varsin bänk en bit ifrån varandra. Kvinnorna ville prata om spökhistorier som tydligen fanns i de flesta gamla hus i Fläckebo. De små barnen lekte och de äldre herrarna förde livliga samtal, men vad de pratade vet jag inte för jag satt vid spökhistoriebänken.

Kvällen var underbart vacker och varm, alla hade lätta sommarkläder, bara ben och inga myggor eller kall vind som störde. Hela kvällen kom folk och gick, så fortsatte det långt in på kvällen, det kändes som att denna kväll ville aldrig ta slut.

Text: Nataljia von Knorring

Bästa julklappen!

Vi vill passa på att rekommendera den bästa julklappen, som räcker till både dig och din vän!

Köp ett presentkort för valfritt belopp så får du ytterligare ett presentkort på 20% av värdet från det första.

Du väljer själv om du behåller eller ger bort även det.

Till exempel: Köp presentkort för 500 kr så får du ett extra presentkort på 100 kr.

Köper du för 1000 kr får du ett extra presentkort på 200 kr.

Och så vidare...

Presentkortet gäller hela vårt utbud:

- Dagspa eller spaentré
- Spavistelse med övernattnig
- Lunch eller middag
- Vålgörande produkter från Maria Åkerberg
- Sköna behandlingar av våra duktiga spaterapeuter
- Gymkort för att hjälpa igång träningsviljan

Kom in till oss i receptionen och handla,

tisdag 9-17, ons-lör 9-20 samt sön 9-17.

Eller beställ presentkort här: satrabrunn.se/presentkort/

Vi stänger den 23 dec och öppnar igen fredag 10 januari 2025 för att ge vår personal välbehövlig ledighet och tid för den årliga storsstädningen.

Besök vår hemsida för att se hela vårt utbud.

www.satrabrunn.se

BRUNNsmuseet SÄTRA BRUNN

Sätra Brunn är en kurort med välbevarad brunnsmiljö från 1700. Hit har människor kommit i alla tider för att "dricka brunn" och må bättre. Brunnsmuseet arbetar för att bevara och tillgängliggöra de historiska värdena på Sätra Brunn.

Under 2024 firar Brunnsmuseet 10 år som arbetslivsmuseum. Under året har vi haft öppet vår jubileumsutställning under sommarperioden maj–september.

Vi hade speciella arrangemang under Sätra Brunns 1700-talsdagar och Kultur- arvsdagen. En av årets höjdpunkter var det rekordstora intresse för vår nya utställningsdel om 1700-talet som premiär- visades den 17 augusti (och som kommer finnas kvar även under 2025).

Vi vill tacka alla besökare, följare och samarbetspartners för alla positiva möten och tillrop som varit under året som gått!

Just nu pågår utvecklingsarbete med fokus på utvärdering av vår verksamhet och planering för kommande verksamhetsår. Faktum är att 2025 blir också ett jubileumsår, denna gång för Sätra Brunn

Foto: Leif A Johansson

som fyller 325 år som kurort. Vi bjuder in till en speciell dag, Sätra Brunn-dagen den 25 maj 2025 för att fira den gamla kurorten. Vi hoppas du vill vara med oss!

Följ @brunnsmuseet på sociala medier och prenumerera på vårt nyhetsbrev för att inte missa något!

Länkar hittar du på vår

webbplats: www.brunnsmuseet.se

E-post: museet@brunnsmuseet.se

Adress: Brunnsmuseet,
Urban Hjärnes väg 5, 733 95 Sala

Text: Gustav Fröjdlund

I SAMARBETE MED:

Adventsfirande med jultoner

med Trio Kurbits

Välkomna att fira andra advent med julfika, jultoner och gemenskap i Kilbolokalen. Trio Kurbits med vänner står för musiken och det blir både finstämt och svängigt, i folkton, traditionellt och nytt. Värme och julstämning utlovas!

Datum: Sön 8 dec
Tid: Kl. 16.00
Plats: Kilbolokalen
Biljettpris: Vuxen: 150 kr
Barn/ungdom
(upp till 20 år): 60 kr

Säkra din plats genom att boka via:

- kilbokultur@gmail.com
- PM på Facebook
- 0224-701 76

Välkomna till Kilbolokalen!

Ceders
ADVOKATBYRÅ

 MELLANSKOG

Sala Sparbank
skapar växtkraft

Svartådalens Bygdeutveckling

Vill du bli medlem?

Företag, förening och privatperson.

Bli medlem i Svartådalens Bygdeutveckling ekonomisk förening!

Medlemsavgiften på 300 kronor per år betalas in till Bankgiro 5399-2731.

En engångsinsats på 2000 kronor tillkommer. Den betalar du in samtidigt med inbetalningen av din första medlemsavgift.

Vill du bli företagssponsor?

Vill du bli företagssponsor och stödja vårt arbete skulle det vara varmt uppskattat!

Skicka ett mejl till

styrelsen@svartadalen.se så skickar vi avtalshandlingarna och berättar mera om marknadsföringen ni får, eller läs mera på:
www.svartadalen.se

Vill du bli volontär?

Vill du hjälpa till som volontär? Anmäl gärna ditt intresse med namn, telefonnummer och mejl till
styrelsen@svartadalen.se.

Företagssponsorer

- Ceders Advokatbyrå AB
Tel. 0224-170 86

- Fallängetorp AB
Tel. 070-736 36 82, 073-091 87 81
www.fallangetorp.se

- Mellanskog Ekonomisk Förening
Tel. 010-482 80 00
www.mellanskog.se

- Sala Sparbank
Tel. 0224-850 00
www.salasparbank.se

Vi är mycket glada och tacksamma över ert stöd till verksamheten för bygden!

I KORTHET

För att kunna öka tillgängligheten till Svartådalens Besökscenter har vi inlett ett samarbete med Giraffplagg, Jeanette Johansson.

De dagar som Giraffplagg kommer att finns på plats i Besökscentret finns det möjlighet att t ex sitta några timmar i forskarummet och studera gamla tidningsurklipp, fotoalbum, bygdeböcker och annat insamlat material.

På svartadalen.se/besokscenter/forskarsalen/ kan du ladda ner register i pdf-format över tidningsurklipp som finns i forskarummet.

Håll utkik på Facebook efter Giraffplagg www.facebook.com/giraffplagg så kommer du att hitta vilka dagar som Giraffplagg finns på Besökscentret.

Material som text och bild till nästa nummer av Vårt Svartådalens ska vara inskickat senast söndagen den 19 januari 2025 till styrelsen@svartadalen.se

Ingmari
Wistrand Martinsson
Styrelsen i Svartådalens
bygdeutveckling

MEDLEMSFÖRMÅN!

Alla medlemmar i Svartådalens Bygdeutveckling ek. för. kan bidra med text/bild till Vårt Svartådalens.

Ge oss tips! Vilken information vill du som läser Vårt Svartådalens hitta i tidningen?

Maila: styrelsen@svartadalen.se.

Uthyrning av möteslokal

Medlemsföreningar och medlemsföretag i bygden kan hyra Svartådalens Bygdeutvecklings möteslokal inklusive pentry med möjlighet till kaffeavgift, pris 300 kr. Övriga föreningar och företag i bygden, pris 600 kr. Bokning sker genom Kjell Eklund kjell@svartadalen.se eller Ingmari Wistrand Martinsson 076-806 42 80 eller mejl till ingmari@vasterfarnebo.se